★ ዴሞክራሲያ ★

ቁጥር 3 ቅጽ 3

****
የኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ፓርቲ ልሳን
****

የወቅቱ የኢኮኖሚ ሁኔታ

I — ኢኮኖሚና ፖሊቲካ፣

ማንኛውም ሶሺያል ስርዐት የሚኖረው በምርት አማካይነት ነው፡፡ ያለምርትና ከምርት ጋር የተያያዙ ግንኙነቶች ህብረተሰብ አይታሰብም፡፡ የመደቦችና የህብረተሰብ ክፍሎች መፈጠር ምክንያትም ምርት፣ የምርት ስልትና የምርት ክፍያ ነው፡፡ የህብረተሰብ ህልውና ዋነኛና ወሳኝ ቁምነገር ምርትና የምርት ግንኙነት በመሆኑም የሁሉም ዓይነት መደባዊ በዚህም ፖለቲካዊ ትግል የመጨረሻ ውጤትና ግብ ምርትን፣ ክፍፍልንና ልውውጥን በአንድ ቃልም ስልተ ምርትን በአዲስ ዓይነት መተካት፣ በአዲስ ዓይነት መለወጥ ነው፡፡ ይህን ለወጥ የሚወስደውም ሁሉም አቀፍ የሶሺያል አብዮት ነው፡፡ የሁሉም አቀፍ ሶሺያል አብዮት መሠረታዊ ምንጭም የህብረተሰብ ኢኮኖሚያዊ ይዘት ነው፡፡ የህብረተሰብ መሠረታዊ ለውጦች በመጀመሪያና በቀዳሚያ ያሚጸነሱትና የሚነሱት በቁሳቁሳዊ ምርት /ኢኮኖሚ/ ውስጥ ሲሆን ቆይተው ደግሞ እሬብቸውን በህብረተሰብ መንፈሳዊ ህይወት /ፖለቲካ — የፖለቲካ ድርጅቶችና ተቋሞች/ ዘንድ ያንጸበርቃሉ

ኢኮኖሚ — ፖለቲካና ሶሺያል አብዮት ታሪካዊ ጽንስ ኃባቦችና ዲያሌክቲካዊ እድገት ያላቸው የህብረተሰብ ክስተቶች ናቸው፡፡ እነዚህ ክስተቶች ከሀገር ሀገር፣ ከተም በሀገር ደረጃም ሲሆን ከትውልድ ትውልድ ይለያያሉ፡፡ ይህ ሆኖም ግን በየሀገሩ ያሉ ስልተ ምርቶችን /ኢኮኖሚያቸውንና ፖለቲካቸውን/ የሚያስተሳስሩ ዋና ዋና ባህርያች፣ ያውም ቀዋሚ ድንጋጌያች አሉ፡፡

1ኛ. መቸም ጊዜና በየትኛውም ስልተ ምርት ሲሆን የኢኮኖሚ መሠረትና ኢኮኖሚ የሚንጸባረቅበት የፖለቲካ ስርዐት ተነጣጥለው አይታዩም፡፡ ፖለቲካ ኢኮኖሚን ይከተላል፡፡ ኢኮኖሚም በፖለቲካ ተጽዕኖና ቁጥጥር ይደረግበታል፡፡ አንድ የፖለቲካ ስርዐት በኢኮኖሚ ሂደት ላይ ያለው ተጽዕኖና ኢኮኖሚም ፖለቲካውን ለመወሰንና በኢኮኖሚው እቋም የሚጠቅሙትንና የሚጎዱትን መደቦች ግንኙነት ለመተለም የሚኖረው ድርሻ የአንድ አካል ፊትና ጀርባ፣ ግራና ቀኝ ናቸው፡፡ ፖለቲካ የአንድ ስርዐት ኢኮኖሚ ቅምር ነጸብራቅ ነውና፡፡

2ኛ. የኢኮኖሚ ውስጠ ባህሪ በሞራል ሰበካና በሽምግልና አይቀየርም፡፡ በብዝበዛ ላይ በተመሠረቱት በርች የፊውዳልና የካፒታሊስት ስርዐተ ማህበሮች ውስጥ የሚካሄደን የፖለቲካ /የአስተዳደር/ ለውጥ የስርዐተ ማህበሮቹን የኢኮኖሚ መሠረት አይነካም፡፡ የኢኮኖሚ መሠረታዊ ለውጥ በግዴታና በታሪካዊነት መደባዊ የፖለቲካ መሠረታዊ ለውጥን፣ መደባዊ የፖለቲካ መሠረታዊ ለውጥም እንደዚሁ የኢኮኖሚ መሠረታዊ ለውጥን ይጠይቃሉ፡፡ አንዱን ጥሎ፣ አንዱን አንጠልጥሎ በፍጹም አይቻልም፡፡ የፖለቲካና የኢኮኖሚ ለውጦች የሚሰምሩት በሶሺያል አብዮት አማካይነት ብቻ ይሆናል፡፡ ሶሺያል አብዮት ደግሞ የኢኮኖሚና የፖለቲካ ሁኔታዎች የተተኛና ጥርቅም ውጤት ነው፡፡ የሁሉም ሶሺያል አብዮት መሠረታዊና ተቀዳሚ ጥያቄም የሥልጣን — የፖለቲካ ሥልጣን ጥያቄ ነው፡፡

3ኛ. የሶሺዮ ኢኮኖሚ ምስረታዎች ታሪካዊ ሂደት ሶስት ዋናና ቀንድ የሶሺያል አብዮቶችን ያውቃል፡፡ ባርነትን አውድሞ ለፊውዳሊዝም መንገድ የጠረገው የባሮች፣ የፕሌቢያንና ነፃ ገበሬዎች ሶሺያል አብዮት አንደኛው ነው፡፡ ከፊውዳሊዝም ወደ ካፒታሊዝም የተደረገውን ስርዐታዊ ሽግግር ያበሰረውን የቡርዡዋ አብዮት ደግሞ ሌላው ሲሆን፣ ካፒታሊዝምን የሚተካውና የሚደመስሰው የላባደሩና የጭቁን ሕዝቦች አብዮት ሶስተኛው ነው፡፡ /ዲሞክራሲያዊና ሶሺያሊስታዊ አብዮት/

ከላይ የተጠቀሱት ሶስት ሶሺያል አብዮቶች በዓይነታቸው ከሀገር ሀገር በመሰባሰም ቅሉ በውስን መልካቸው ከስፍራ ስፍራ ይለያያሉ፡፡ ከባርነት ወደ ፊውዳሊዝም የተደረገው አብዮታዊ ሽግግር በተለያዩ ሀገሮች የተለያዩ መልኮች ወስዷል፡፡ ከፊውዳሊዝም ወደ ካፒታሊዝም የተደረገው ዓይነታዊ ለውጥ ደግሞ አያሌ መስኮች ነበሩት፡፡ በመጀመሪያ፣ የቡርዡዋ ሶሺያል አብዮት በሚያበትፋቸው ምልዐተ ሕዝብ ስፋትና ብዛት ይመጠናል፡፡ ከላይ ወደታች የሚደረጉ የቡርዡዋ አብዮቶች አሉ፡፡ /በአስራዘጠነኛው ምዕተ ዓመት መጀመሪያ የነበረው [illegible] አብዮት/ ህዝባዊ ጠባይ ያላቸው የቡርዡዋ አብዮቶችም እንደዚሁ አሉ /በአስራስምንተኛው ምዕተ ዓመት መጨረሻ ላይ የተካሄደው የፈረንሳይ በተለይም ያዕቆቢውያን አምባገነንነት የሰፈነበት የቡርዡዋ አብዮት/ በሁለተኛ፣ የቡርዡዋ አብዮት በታሪካዊ ወቅትም ይለካል፡፡ ከኢምፔሪያሊዝም በፊት የነበሩና ከኢምፔሪያሊዝም በሁዋላ ያሉ የቡርዡዋ አብዮቶች በታሪክ የጊዜ በዚህም የችሎታና የአብዮታዊነት ይዘት ይለያያሉ፡፡ /የ1905ዓ ምሀረቱ የሩሲያ አብዮት ጥሩ ምሳሌ ይሆናል፡ በፊውዳሊዝም ላይ ለሕዝባዊ ድል የሚደረግ አብዮት በኢምፔሪያሊዝም ዘመን በላባደሩ መሪነት ሲካሄድ ብቻ ሃቀኛና ትክክለኛ ይሆናል፡፡ ይህ ደግሞ አዲሱን ዲሞክራሲያዊ አብዮት፣ በአዲሱ ዘመን ኢምፔሪያሊዝም ከሚደገበይ ያወጣል፡፡

አዲሱ ዲሞክራሲያዊ አብዮት የራሱ የሆነ አዲስ ኢኮኖሚና አዲስ ፖለቲካ አለው:: የአዲሱ ዲሞክራሲያዊ አብዮት አዲስ ኢኮኖሚ ለብቻው ወይንም ደግሞ የአዲሱ ዲሞክራሲያዊ አብዮት አዲስ ፖለቲካ በነጠለው ይህንን ሃቀና ዲሞክራሲያዊ አብዮት አያሟላም:: የኢኮኖሚ ዘርፎችን በመጠበቅ ብቻ ትላልቅ ባንኮችንና የንግድ ድርጅቶችን፣ ኢንዱስትሪዎችንና ፋብሪካዎችን፣ የሚሰበሰበ ተቋሞችንና መሬትን መውረስ በራሱ የአዲሱ ዲሞክራሲያዊ አብዮት በህርይ አይደለም:: የዚህ አብዮት ቀንና ዋስትና የአብዮቱ በለባደሩ መሪነትና በጭቁን ሕዝቦች አጋርነት መካሄዱ ብቻ ነው:: ያለዚህ ሌላ መንገድ ፊውዳሊዝም ጭርሱን አይደመሰስም:: ኢምፔሪያሊዝምም አይጠፋም:: የአብዮቱ ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ፈርጆች በለባደሩ መሪነት ሲተለሙ ያኔና ያኔ ብቻ በሺያል አብዮት ይኖራል:: እስከዚህ ድረስ ስለ ኢኮኖሚና ፖለቲካ አንድነትና ዲያሌክቲካዊ መያያዝ ያወሳነው ከዚህ የፕሪንስፕል መደምደሚያ ላይ ለመድረስ ነው:: አሁን ስለ ሀገራችን እንናገር፣ በተለይም ስለ ኢኮኖሚው ሁኔታ::

II የወቅቱ የኢኮኖሚ ሁኔታ፣

አብዮት በነበራዊ ሕግ ሁኔታዎች የሚመራ፣ ከፖለቲካ ቡድኖችና ፓርቲዎች ምኞትና ፍላጎት ውጭ የሆነ የመሠረታዊ ለውጥ ትግል ቢሆንም፣ በተመባበሪ ደግሞ የነበራዊ ሁኔታዎችና የህሊናዊ ዝግጅቶች አንድነትና ውህደት ነው:: በኢትዮጵያ ውስጥ ለረጅም ጊዜ የነበረው አብዮታዊ ሁኔቴ ብቻውን አብዮትን ሳያፈራ እስከ የካቲት 66ዓም ቆየ:: በየትም ጊዜ ቢሆን ለአብዮታዊ ሁኔቴ መሰያ የሆኑት ህብረተሰብአዊ ባህሪዎች 1ኛ. የረሀብ፣ የምልዐተ ሕዝብ የኢኮኖሚ አቋም ውድቀት 2ኛ. የምልዐተ ሕዝቡ የፖለቲካ ተበትኖ አድገትና በፖለቲካ መብቶች አጠት ባርነት ሥር ለመቆየት አለመፍቀዱ 3ኛ. የገዥው ክፍል በቆየው አርጌ የአገዛዝ ዘዴ ለመግዛትና አዳዲስ ብልሃቶችን ለመፍጠር አለመቻሉ፣ ከየካቲት 66 በፊትም ሆነ በአሁኑ ወቅት የሚገኙ የኢትዮጵያ ህብረተሰብ ጠባዮች ናቸው::

አብዮት እንዲነር የአብዮታዊ ሁኔታ መስፈን ብቻውን በቂ አይደለም:: በሺያል አብዮት የነበራዊና /አብዮታዊ ሁኔታ/ የህሊናዊ መሠረታዊ ዝግጅቶች አንድነት ነው:: ዓሩ ግን ግቡን ያልመታ፣ የያለቸነፈን እንቅስቃሴ ሁሉ አብዮት አይደለም ማለትም አይቻልም:: በሺያል አብዮት በሂራዊ ብቻ ባይሆን ዓለም አቀፋዊ ዋጋና ክብደትም ያለው ነውና ዱሉና ውድቀቱ በዚህም ጭምር ይወሰናል::

በኢትዮጵያ የየካቲት አብዮታዊ እንቅስቃሴ አያሌ ጥያቄዎችን አስነስቶአል:: ከሁሉም የላቀ፣ ከሁሉም የበለጠው ጥያቄ ግን የመንግሥት ሥልጣን ጥያቄ ነው:: የመንግሥት ሥልጣን ደግሞ የፖለቲካ ሥልጣን ጥያቄ ነው:: የህብረተሰብ የኢኮኖሚ ችግሮችና የምዝበር መደቦች የህይወት ጭንቅ ወደ ፖለቲካ ትግል ሲያመሩ፣ የፖለቲካ ትግሉም የእነዚሁት ጭቁንና ተበዝባዥ መደቦች አምባገነን መንግሥት ሲያፈራ ያኔ መሠረታዊ የኢኮኖሚ ለውጥ ይካሄዳል::

የኢትዮጵያ ጭቁን ሕዝቦችና ምዝበር መደቦች ብዘበዛ በቃን ብለው ከዳር ዳር፣ ከሀገር ሀገር በወረሃ የካቲት የተነበሱና የታገሉ ቢሆኑም፣ መሠረታዊ ጥያቄያቸው አልተመለሰም:: ይህም የምልዐተ ሕዝቡ የትግል ግብ እንዳልተሰባ ያሰያል:: ለዚህም ምክንያት አለ::

አብዮት የሰላም ጉዳና አይደለም:: አብዮት የአንተም ተው የእንተም ተው እርቅ አይሆን:: በሺያል አብዮት ሲካሄድ አርጌ የኢኮኖሚ ሁኔታዎች ይለቀወጣሉ:: ፖለቲካ ቅፃ አምባሩ ይወጣል:: ይህም አያሌ ህብረተሰብአዊ ችግሮችን ይፈጥራል:: ለሃቀኛ አርነት በሃቀኛነትና በቆርጠኛነት የታገዙና የሚታገዙ መደቦች የፖለቲካ ሥልጣን እስከአልያዙም ለችግሮቹ መደባዊ ፖለቲካዊና ኢኮኖሚያዊ መፍተሄዎችን እስከልፈጠሩ ድረስ ችግሩ ይበባበሰል:: የኢኮኖሚ ችግር የፖለቲካ ችግር ነውናም የሁለቱ በአንድነት መፈታት አስፈላጊና ዋነኛ ጉዳይ ነው::

በየካቲቱ ሕዝባዊ ትግል ምክንያትነት ከሥልጣን ላይ የወጣው የምርጦቹ መንግሥት ሕዝባዊ ባህርይም ሆነ ሕዝባዊ የትግል ዘዴ የለውም:: አንደኛና ዋነኛ ዓላማውም ሥልጣንና ሥልጣን ብቻ በመሆኑ የሚያባስበውና የሚያወሳጠው ጉዳይ ይኸው ነው:: በመሆኑም አያሌ ህብረተሰብአዊ ችግሮችን አየፈጠረ ነው:: የኢኮኖሚው ሁኔታ ቀንደኛው ችግር ሆኖአል::

በወቅቱ የኢትዮጵያ ሁኔታ እጅግ ኃይለኛና አሰባቢ ስራአጥነት አለ:: ስራ አጥነት ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ችግር ነው:: ከስራ ገበታቸው እየተፈናቀሉ፣ ከገጠር እየተባረሩ፣ ከትምህርት ቤቶች እየወጡ፣ ከቤተሰብ እየተለዩ በስራ ፈላጊነት መሪር ችግርን የሚቀምሱ ብዙሃን ናቸው:: የብዙሃን ኢኮኖሚ ለመገንባት መሠረታዊ ኃይል የሆነው የሰው ጉልበትም በአጉቀጉል የፖለቲካና የኢኮኖሚ አመራር ይባክናል:: የህብረተሰብ ጸር የሆኑ ድርጊቶችና ልማዶችም ያለውዱ በገዱ ይበዛሉ:: ለጸረ ሕዝብና ለአድኃሪ ኃይሎች ሠፊ የሰው ኃይል መስከ ይፈጠራል:: በእነዚህና በሌሎች ምክንያቶችም ስራ አጥነት አንደኛው አስጊ ችግር ሆኖአል::

የእህል እጥረት፣ የኢንዱስትሪ ምርት መውደቅ፣ ለኑሮ አስፈላጊ የሆኑ እቃዎች ዋጋ መናርና እንዳንዶም ከገበያ ፈጽሞ መጥፋት — በወቅቱ በግልፅ የሚታዩ፣ የማይደበቁና የማይሸሸጉ የኢኮኖሚና የፖለቲካ ችግሮች ናቸው:: ስኳር፣ በርበሬ፣ ቡና፣ ጨው፣ ወዘተ...... ህልም እየሆኑ መጥተዋል:: የኢኮኖሚ ይዞታቸው እጅግ በአስከፊ ሁኔታ ዝቅ ያለ ጭቁን መደቦች እነዚህን ቁሳቁሶች ለማግኘት ሰለ ስለት ማለት ተገደዋል:: የንግድ ይዞታ ከጭቁን መደቦች ፍላጎት በማይ ከምድር ርቋል::

ጭቁን በዚህም ተራማጅ መደቦች የኢኮኖሚው ምስቅልቅል የመጀመሪያ ገፈቶች ናቸው:: የእህሉ እጥረት፣ የኢንዱስትሪው ምርት መውደቅ፣ የዋጋ መናሩ ወሰፈን በመጀመሪያና በጠንካራ ሁኔታ የሚገረፈው ጭቁንና ተራማጅ መደቦችን ነው:: ለባደሩ፣ ጭቁኑ አርሶአደር፣ ተራማጁ ንዑስ ከበርቴ በወቅቱ የኢኮኖሚ

ችግር ከፍኛ ተጋልጠዋል:: ለእዚህ በቂ ምክንያቶች አሉ::

ዐንደኛ:— ሰፊው የጭቁን አርሶ አደርና ተራማጅ ንዑስ ከበርቴው የፊውዳሊስቶች፣ የኢምፔሪያሊስቶችና የቢሮክራሲያዊ ካፒታሊስቶች ወራር ጠላቶች ናቸው:: በኢኮኖሚው አንፃር ሲበዘበዝና ሲገፋ፣ በፖለቲካው ወገኑ በጭቆና ሲረገጥ የነበረና ወደቦች እነዚህ በመሆናቸው ስለተ ምርቶን በስ... ይህ ገሃድም ጸረ ሕዝብ ኃይል ለመለወጥ የሚታገሉትና የሚችሉት እነሱና እነሱ ብቻ ይሆናሉ:: ... ሁሉ የኢኮኖሚ ስራቸውንና የፖለቲካ አድኅሪ ተበተቡቸውን በቀጥታ በእነዚህ ወደቦች ላይ እንዲ ያስረፍ እንዲተክቱ ይገፋፋል:: እነዚህን ... በግዳጅ ኃይልና ኋለበት በማሰባትና እንዲነትን በመገዛት ... ሁኔታ ለመፍጠር በሚል ከምድር ይደከማል:: ገንዘብ በመቀበር፣ ገንዘ በማቀዝቀዝ፣ ገቢያ በማስወደድ፣ ወዘተ... መገቢያ ቀዳዳ ለማበጀት ይጥራል:: ... ሁሉም ጸረ ሕዝብ ትግል በእነሱ ላይ ያልፋል:: በሕዝቡ ትግል አንፃር ግን "ተለቢ ቢገጨጨ" ያበቃል::

ሁለተኛ:— የሰፊው ጭቁን አርሶአደርና የተራማጅ ንዑስ ከበርቴ ጸረ ፊውዳል፣ ጸረ ኢምፔሪያሊስትና ፀረ ቢሮክራሲያዊ ትግል በእነዚሁ ወደቦች የፖለቲካ ሥልጣን ጥበበ እስ ተጠና ቀም:: የፖለቲካ ሥልጣኑን የጨበጠው የምርት መኰንኖች ቡድን የእነዚህን ጭቁኖችና ምዝበር እስፍ አዐስፍ ኢኮኖሚያዊ ፖለቲካዊ ብሎም ወደባዊ ጥቃም ለማጠበቅ "አደራ የተቀበለ" መሆኑን በሺህ ምሳሌ ... ...የለ ወዲህ ቁዝምዝም ወዲያ ሆኗል:: በዚህ ምክንያትም የጭቁን ሕዝቦች ትግል ሠቡን ... ለእንዲና ለሁለገዜውም እንዳይደመሰስ ያሌ እንቅፋቶች ተደቅነዋል / የምገጠች መንግሥትም ከእ... እንደና ምክንያትም ሆኗል/ ከኢምፔሪያሊዝም ጋር የተደረጉ ውሎች አለፈረሱም የውጭ ንግዱ ... ወደፍ ውስጥ ነው:: ቢሮክራሲው ለቡችሎቻቸው "የአብረ ሃምና የሣራ ቤት" ሆኖአል:: ... ፋሺስታዊ ወበቀች በአዋጅ እንደታወጀ ናቸው:: ነፃና ሕዝባዊ ወደባዊ የፖለቲካ ድርጅቶችና ፖርቲዎች ... ይታፈናሉ:: ቢደራጁ ይፈርሳሉ:: ቢቃወሙ ይበተናሉ:: ተዋቂ ልበሰሟም ወለቀም አይቀበር:: እነዚህ ሁሉ ሁኔታዎች ደግሞ ለጸረ ሕዝብ ኃይሎች የልብ ልብ ይሰጧሉ:: ሁሉን አቀፍ ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ተንኰሎች በየጠርፉ ይዘረጋሉ:: የምርጦች መንግሥትም ፈረስ ያደርሳል እንጂ አይዋጋም ... ይዘለል:: ሠፊው ሕዝብ ግን የወደብ ጠላቶቹን ለመዋጋት —ለማቸነፍና እራስ ነበር እንደሆነ ነው::

እንግዲህ ከላይ በተጠቀሱት ሁለት ምክንያቶች የኢኮኖሚው ሸር ቀዳሚ ማነጣጠሪያዎች ሰፊው አደሩ ጭቁኑ፣ አርሶአደርና ተራማጅ ንዑስ ከበርቴ እንደሆኑ እናያለን:: ከዚሁ ጋርም የኢኮኖሚውን ሸርና ምስቅልቅል ለመግታት፣ ሕዝባዊ የፖለቲካና የኢኮኖሚ ዱላም ያለጥርጥር ለመጠቀት የሚችሉት እነዚህ ወደቦች፣ እነዚህ ተራማጅ የህብረተሰብ ክፍሎች ብቻ መሆናቸውን ማየት የገባል:: ለዚህም ምክንያት አለው::

ሰፊው አደሩ፣ ጭቁኑ አርሶአደርና ተራማጅ ንዑስ ከበርቴ በህብረተሰብ የምርት ከፍፍልና ለውጥ ውስጥ ያላቸው የተከዝባዥነት ስፍራ ለታጋይነታቸውና ለፀረ በዝባዥ አቋማቸው ምክንያት ነው:: በፊብሪካዎች፣ በኢንዱስትሪዎች፣ በማሳሰቢያዎች፣ በእየር መንገዶችና በባህር ዝሆች፣ ወዘተ... ... የሚታለበው ሰፊው አደር ከሚበዘብዙትና ከሚጨቁኑት የሀገር ውስጥና የውጭ ካፒታሊስቶች ጋር የማይታረቅ የ ወደብ አለው:: በዝባዦችና ጭቁኖችን የሚያቋቁሙት መንግሥታዊ የቢሮክራሲ አካል ጋርም ቀራኒው የዚ ሁኑ ያህል ነው:: ... ከሌት እየደከመና እየለፋ የሚያመርተው የምርት ውጤትም የማይጨበጥ የህልም ... ሲሆንበት ... ትግል ይወራዋል:: የስራ አካባቢውም ለታጋይነቱ ምክንያቱ ሆኗል:: በአንድ ፋብሪካ ጣራ፣ በአንድ ኢንዱስትሪ አፀድና በተመሳሳይ የም ርት ድርጅቶች ውስጥ ... የሚለው ሰፊ አደር የወደብ ጥንቅ አንድና ተመሳሳይ የጋራም መሆኑን ይገነዘባል:: ... በጋራ በጋረዳዳትና በመተባበር ታጋይነቱን ያጠናክራል:: ጭቁኑ አርሶ አደርም በእርሻ ምርት ውስጥ በለው ተሳትፎና የተከዝባዥነት ሥፍራ ከፊውዳሊስትና ከመንግ ሥታዊ አካሎቻቸው ሁሉ ጋር ይቃረናል:: ምሬቀ ምርቱ ህይወቱም በማያቋርጥ የትግል ክለብ ውስጥ ያዘፈቃል:: ተራማጁ ንዑስ ከበርቴም ከቢሮክራሲው፣ ከአስተዳደርና ከመንግሥት ጋር ወደባዊ ቀራኔ አለው:: በሥራና በንግዱ ዓለም ከባዕዳን ካፒታሊስቶች ጋር በቀጥታና በተዘዋዋሪ ይጋጫል:: እነዚህ የእለት በእለት ግጭቶች የውጪ አቋሙን ይስጡታል:: በተራማጅነትም ይታገላል::

ሰፊ አደሩን፣ ጭቁኑን አርሶአደርና ንዑስ ከበርቴውን ተመሳሳይና የጋራ ጠላቶች ፊውዳሊዝም፣ ኢምፔሪያሊዝምና ቢሮክራሲያዊ ካፒታሊዝም—ይጨቁኑና ይበዘብዙዋቸዋል:: ይህ ጋህድም እነዚህ ጭቁንና ምዝበር ወደቦች በአንድነትና በአጋርነት ጠላቶቻቸውን የሚዋጉበትን አስገዳጅ ሁኔታ ይፈጥራል:: ያለእነዚህ ወደቦች የጋራ ትግልም የሰለጠቀ ጠላቶች ሞት ሃቅ አይሆንም:: በጋራ ጠላቶች ብሎም በአበዛኞቹ በተመሳሳይ መንገዶችና ዘዴዎች የሚበዘበዙትና የሚጨቁኑት እነዚህ ክፍሎች በጋራ ትግል ወገን ያለባቸው::

— በዝባዦቹና ጭቁኖቹ የጋራ በመሆኑ፣

— የሚበዘብዙአቸውና የሚጨቁናቸው ጠላቶች ተመሳሳይና ተደጋጋፊ በመሆናቸው፣

— በጋራ ትግል ኃይል እውቀትና ልምድ ማካበት ስለሚቻላቸው፣

— ከሁሉም ይበልጥ ታጋይ በሆነው የሰፊ አደር መሪነት መተባበር ስላለባቸው ነው::

እንግዲህም ዛሬ ፀታኝና ወሠረታዊ ወፍትሄ ለማግኘት ጭቁን ወደቦች ሁሉ ብታሪካዊ ግዴታ ወተባበር አስፈላጊና ዋነኛ የትግል ስልት በጋራ መፍጠር ይኖርባቸዋል:: ለመሆኑ በእነዚህ ጭቁን ወደቦች አካባቢ ውስጥ ያለው ወቅታዊ የኢኮኖሚ ሁኔታ እንዴት ያለ ነው?

ባሁኑ ወቅት ዝቅተኛዎችን ወደቦች ከጋጠሟቸው የኢኮኖሚ ችግሮች ወኪከል ዋናዎቹ የተፈላጊ ዕቃዎች ዋጋ መናርና ሥራ አጥነት መሆናቸው ሁሉም የሚስማማበት ነው፡፡

ተፈላጊ እቃዎች ስንል በሁለት ከፍለን መመልከት እንችላለን እነሱም እህልን የፋብሪካ ውጤቶ ች ናቸው፡፡ ለእህል መወደድ ምክንያት የሆነው በመቀላላ በገበያላይ በእህል እጥረት መፈጠር ቢሆን ም እጥረት የተፈጠረው በተለያዩ ምክኒያቶች እንደሆነ ታውቋል፡፡ እነሱም፤

ሀ/ የገበሬዎች ብዙ እህል አለማምረትና የተመረተውን ለገበያ ማቅረብ አለመፍቀዱ፤
ለ/ የነጋዴዎች እህል እየገዙ በመደበቅ በማከማቸት ዋጋውን ለመስቀል መሞከር፤
ሐ/ መንግሥት ያወጣው የእቃዎች ተመን በነባራዊው ሁኔታ ላይ ያለመመስረትና በለዚሁም ተቀመጠሰነት፤
መ/ የመንግሥት የኢኮኖሚ ፖሊሲ ዝብርቅርቅነትና የፈጠረውም አስተማማኝ ያልሆነ ሁኔታ ናቸው ፡፡

የፋብሪካ ውጤቶችም ዋጋ መናር እንደዚሁ በምርት ውጤቶች እጥረት እንደተፈጠረ ሲታወቅ ለእነዚህ እጥረት ምክኒያት ተብሎ የሚሰጡት

ሀ/ የፋብሪካ ጥሬ እቃዎች መጠን ማነስና እለፍ እለፍም መጥፋት፤
ለ/ የማምረቻ መሳሪያዎች መወደድ የመለዋወጫ እቃዎች በወቅቱ አለመገኘት የትራንስፖርት ችግር፤
ሐ/ አከፋፋይ ነጋዴዎች የሚፈጽሙት የተንኮል ስራ ናቸው፡፡ ስለዚህ የሚቀርበው ምርት ከጊዜ ወደጊዜ እየቀነሰ እንጓጓዣ እልም ብሎ ከመደበኛ እየጠፋ ነው፡፡ ይህ የሁኔታው እንደኛው መልክ ሲሆን ሌላኛውና አምበዛ በመንግሥት የማይገለጠው መልክ የውጭ ገበያ ንግድ ነው፡፡ የውጭ ገበያ መኪያ የለበትም ብሎ የሚከራከር ባይኖርም አገልግሎቱን ቢጠቀምም ባይጠቀምም ለረጅም ጊዜ የኢኮኖሚ እቅዶችን ቢዛ ቢሆንም ባይሆንም መቀጠል አለበት እንልም፡፡ የቀድሞውም መንግሥት ሆነ የአሁኑ ፍና የመከራከሪያ ነጥብ የውጭ ምንዛሪ ማግኘት የተሻለው ማበብ ነው፡፡ የአገር ውስጥ ከማቸቸ ፊት በሁለት ብር የሚገዙትን ቡና አሁን በአምስትና በስድስት የሚገበዩት የአስራ ሰባት ብር በርበሬ ዘገባ በወቶ ብር የማያገኙበት ለዚሁ የውጭ ምንዛሬ መስዋእት ሁኑ ተብለው እንደሆነ ሁሉ፤ በፋብሪካ ምርቶችም በኩል ለሚደርሰው እጥረትና የዋጋ መወደድ አንዱ ጠላታቸው የው ጭ ገበያ ነው፡፡ የሐገርን እጥረት እንመለከተ በሰቢሪ ረገዱ ከማምረቻዎች የምርት መጠን እስ ቀነ ሰም እንኳያ ከአምናው ይበለጥ ዘገባ የምርት እድገት መኖሩን ከሰቢ አምራች ፋብሪካዎች የወ ጡት በታወቁት ይጠቁሉ እጥረቱ የተፈጠረው በውጭ ምንዛሪ አሥር ሚሊዮን ብር ያህል ለማግ ኘት ሲባል ከጠቅላላው የሰቢ ምርት ውስጥ ወቶ ጪ ኩንታል ያህል ወደውጭ በመላኩ ነው፡፡ ከውጭ የሚገኘው ይህም ከጠቅላላው ምርት አስራ አምስትና ሃያ በመቶ ገደማ መሆኑ ነው፡፡ ከውጭ የሚገኘው ምንዛሪ ምን ላይ እንደሚውል ባይገለጽም ዋናው ወጪ ለጦር መሣሪያዎች እንደሚሆን የምንገምተው ነው፡፡ ምርጦቹ ሥልጣን ከያዙ ወዲህ ሠሥት መቶ ሚሊዮን ብር ያህል ለጦር መሣሪያ እንዳወጡና ሲያወጡ እንዳቀዱ የታወቀ ነው፡፡

ሁለተኛው የማይጠቀሰው ምክንያት የሠራተኞች ደራል ዝቅ ማለትና የሥራ ክፍተኛ መቀነስ ነው፡፡ የሳብ አደሮችን ሕይወት ከማሻሻል ሕይወታቸውን ማውደሚያ መሣሪያ መግዛትን የሚያስቀድ መው መንግሥት ለላብአደሮች የደሞዝ እድገት እንዳያገኙ ከገደ አመት ተመንፈቅ ሆነዋል፡፡ በዚህ ጊ ዜ ውስጥ የምግብ ዋጋ በሰላሣ በመቶ የሕክምና ወጪ አርባ በመቶ፤ የቤት ውስጥ መገልገያዎች አርባ አምስት በመቶ፤ የልብስ ወጪ ሃያ በመቶ ያህል እድገዋል፡፡ በሌላ አነጋገር የላብአደሩ ደሞዝ /የመግዛት ኃይል ሲታይ/ ከምግቡ አንፃር ሲታይ በሰላሣ በመቶ ከሕክምና አንፃር ሲታይ በአርባ በመቶ.... በአጠቃላይ በአርባና በሀምሳ በመቶ ያህል ቀንሷል ደሞዙ እንዲ የተቀነሰ ላብ አደር በአንፃሩ ምርጦችን መንግሥት መንከባከብ፤ የጦር መሣሪያዎችን መራቀቅና መተረፍረፍ፤ የቢ ሮ ከበርቴዎችን መንደላ ቀቀ ስመለከት ደራሉ መነካቱ ጉልበቱን መነፈጉ የሥራ አምርቱ መቀነሱ የሚጠበቅ ነው፡፡ ኑሮውን ለማሻሻል ለሚያካሂደው ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ትግል አንዱ ዋና የሆነው ን መሣሪያውን የሥራ ማቆም መብቱን ተነጥቆ መታገያ ማሕበሮቹ ታፍነውና ተከላሸተው አቤት ባለ ቁ ር በአስሰሪዎችና በመንግሥት ተረገጠ ምርትን ሊያበዛን ፍርቀ በቀድሞ መጠን ሊያበረክት አይችልም፡፡ በእንዲህ አይነቱ አስከፊ ቀጣ ውስጥ የሚገኘው የላብ አደሩ መደብ ባለው ወገንተኛ የሃገር ወዳጅ ነት ስሜትና ለተፋፊት ጭቁን ወገኖቹ የሃላፊነት ግዴታ ምርትን ሳለመቀነስ የተቻለውን እንደሚ ጥር ባይጠረጠርም፤ ለተናቀውና ለተረገጠው መደብ ተቀም መጪትና መታገሉ የሚፈቀለት ባይሆን የሚጠበቅበት መደባዊ ግዴታው ነው፡፡ ይህንንም ግዴታ በከፊል እንኳን በሚያሟላበት ጊዜ ኢኮኖሚው ቢንገዳገድ ተጠያቂ አይሆንም፡፡ ተጠያቂዎቹ ለላብአደሩ ሃቀኛ መራራ ብሶት የማይቱ መ ለስ የሚሰጠው የምርጦች መንግሥትና ተላላ ሥር የሰደዱ የተለያዩ የከበርቴ መደቦች ናቸው፡፡ በተ ለይም በተወረሰው ከፍል ውስጥ በአስተዳዳሪ ደረጃ የኢኮኖሚ የፈላጭ ቆራጭነት ሥልጣን የተቆናጠጡና በተዐዚዝ ወታደራዊ ኃይልም የማስመጠትና የማዘዝ መብት ያገኙት የመንግሥት ቢሮ ከበርቴዎች ከላብአደሩ መደብ ጋር በቀርብ የተፋጠጡ ጠላቶች ናቸው፡፡ የላብአደሩ መበዝበዝ መናቁና መረገጥ በሥፍራው ቢታ ማታ በመገኘት የሚያስከብሩ በየዐለቱ እነዚህን ድርጅቶች በማኪያ እንዲሁም ለኢኮኖሚው ጭቁን ሰላም ለፖለቲካና ፖሊሲያዊ ጭፍጨፋው የሥራ ቦታው ጠላት የሆኑት እነሱው ና ቸው፡፡ በተለያዩት ሥፍራዎች ለሚታዩት የደራል ዝቅ ማለትና የሥራ ክፍተኛ መቀነስ መጠን መለኪ ያዎች የተለያዩ አሠራሮች ሆነው እናገኛቸዋለን የእነሱም አበራተኛነት ከመንግሥቱ በሚያገኙት ፊት በኛ ሳይሆን ከመደብ ተቀማቸው ጥቅም የሚለካ ነው ፡፡ የፋብሪካዎች ምርት እጥረት የሚያስከትለውም የጥ ቀን ከፍል / ከውጭ በሚመጡ ሸቀጦች የሚኖረው ዉድነ ከፍለዋ መቸ ተነክቶ/ ለሁኔታው ተጠ ያቂዎች የመደብ ትግል ሲያካሂዱ ኢኮኖሚውን ገንተሉ የሚያደርጉት ላብ አደሮች የኢኮኖሚና የመደብ ተቀማቸው በጤቶ እንኳን ከሚጠረፍ መላው የሃገሪቱ ኢኮኖሚ ደጋ አመዱ ቢሆን ደንታ የሌላቸው ምርጦችና ሌሎችም ...

ቅሬታ ከበርቴዎች እንደሆኑ መረዳት ይገባቸዋል፡፡ የደመዙ ዕድገትና የሥራ መለዋወጥ አያገዱ ማኅበር እያዘገዩ ፍሬዎች አይሠሩ አስቸኳይ ጊዜ አዋጅ አያወጡና ሰጣደፈን እየረሸኑ አስመስክረውታል፡፡ አል ፈው ተርፈውም ፋብሪካ ዘግተዋል እየዘጉም ናቸው፡፡

በሰተኛው ምክንያት የመንግሥቱ የብሔሮች ፖሊሲ ነው፡፡ የብሔሮች ጥያቄ ሊፈታ የሚችለው በሰ ላማዊ በዲሞክራሲያዊ መንገድ ብቻ እንደሆነ ገና በፅንሱ ውስጥ ሳለ ሁሉ ይነገረው የነበረው የ'ም ርጠት' መንግሥት በብሔር ትምክህተኛነትና በማንአለብኝነት የሚያካሂዳቸው የብሔሮች ጭቆናዎች ለምርት እጥረት ታላቅ ምክንያት ሆነው ከርመዋል "ከጎንደሩ ኢንዱስትሪዎች ሲቅ ያለ ክፍል የሚገኙትን የኤ ርትራ ክፍለ ሐገር ችግር ለመፍታት የሰላም ጎዳናን ከመምረጥ ይልቅ ወደ ሰንጃ መዘዝ በመምረጡ የተ ፋፋመው ጦርነት ኢኮኖሚውን አናግቷል፡፡ ብዙዎቹ ፋብሪካዎች ሥራ አቁመዋል የተረፉትም እያነከሱ ናቸው"፡፡ በልብስ/ጠርቃጠር ቅኝ ጨማ፣ ሹራብ ወዘተ/ በቤት ውስጥ መገልገያዎች/ብርጭቆ፣ ወርሙስና መሰል ቁሳቁሶች/ የሚታየው ከፍተኛ የዋጋ መናር ዋና ምክንያት ይህ የመንግሥቱ ጦረኛነት የወለደው ቢሆን፣ የመደብ አገልግሎት መዓከምና የዕቃዎች በምፅዋና አሰብ መወዘፍ ከወጭ ለሚመጡ አስፈላጊ ሸቀ ጦች መጓጓዣና መወደድም በዚሁ የተነሣ ነው፡፡ ለምሳሌ መድኃኒቶች/ለነስተኛዎች ገን እጅግ ተፈላጊ ዎች ከሰኳ የወጣ ኪኒን፣ እንግሊዝ ጨው...ወዘተ/ በወራት ለሚቆጠሩ ጊዜያት ሙሉ በሙሉ ከገበያው ላይ መጥፋታቸ ከላይ የተጠቀሰው የአርባ በመቶ የዋጋ ዕጥያ ከመንግሥቱ የኤርትራ ፖሊሲ ጋር ተዛምዶ መታየት ይገባዋል፡፡ ሌላው የመንግሥቱ የብሔር ትምክህተኛነት የፈጠረው ችግር የአፋሩ ሁኔታ ነው፡፡ ቢጠየምለትም በተገበው ወቅት ተገቢ ርምጃ ባለመውሰዱ የአፋርን ችግር እንዲህ ያቀጣጠለውና ከዚም በኋላ አዱጋሪ ከተራማጅ ባለመለየት መላውን አፋር አስቆጥቶ ያስመሸው ይኸው መንግሥት እንደሆነ ደጋ ግመን ገልጸናል፡፡ ሰንዱ ፊት የአሊሚራሒ ደጋፊ አዱጋሪያን በሌላ ፊት ጸረ ፋሺስት ተራማጆች በሚያ ካሂዱት የትጥቅ ትግል የአሰብ መንገድ በመስናከሉ መላ ኢኮኖሚው ተናውጧል፡፡ ለምርት እጥረት አንዱ ምክንያት የሆነው የትራንስፖርት መዓከም ይህ ችግር ከወለደው የነዳጅ መጠን መቀነስ ጋር የተያያዘ ነው፡፡ ከአዱጋሪያን በሳነሰ ተጠያቂው መንግሥት እንደሆነ ከቀደመው ዝርዝርከነቱ ይበስ ያሁኑ የፖለ ቲካ ጠንጋራነቱ ይመሰክርበታል፡፡ እጅግ አሳሳቢ በሆነው የጅቡቲ ጉዳይ ላይ የሚከተለው የማያዋጣ የአድልዖ ፖለቲካም የመጠረሸ በፈን እንዳያዝጋና ሌላ ጦርነት ውስጥ እንዳይከርም ያሰጋል፡፡

ከዎዩያቹ የኢኮኖሚ ችግሮች ከዕለት ወደዕለት እየተባባሰ የሄደው የሥራ አጥነት ችግር ነው የሥራ አጡንም ቁጥር ሆነ የሥራ አጥነት የዕድገት መጠን መገመት እንኳን አይቻልም፡፡ ይህንን ለማወቅ ለጊዜው እኛም ዛሬው መንግሥቱም ፍላጎቱ የለንም፡፡ እጅግ ለመብዛቱና በተፋጠነ መጠን እየበዛ ለመ ሆኑ ግን የአካባቢ ማስረጃዎች ሞልተዋል፡፡ የለማኞች እንደአሸን መፍላት፣ የበረንዳ 'አልቤርጎዎች' መጠበብ፣ የሸቃጭ የቀፈፈው፣ የመንታፊው የነ'ቀጭ ይበሉ'፣ የአጭበርባሪዎች፣ የ'ቁሬ ወገው'፣ የነ'አባ ከሁ ወንዶም'.....ወዘተ መብዛት ይመዕገን የምንሰማውን ክፍል ሲያመለክተን፣ ደጅ ጠኚው፣ ተንከራ ታቹ፣ ዘመድ ጠያቂው፣ በየቢሮፉ ተገታሪው የማናስተውለው ግን ከብረን ያሳጣው ወገን ነው፡፡ በሥራ ሰዓት ጐዳናዎች ላይ የሚታየው ወጣና ወራጅ ቁጥር ማደግ ልብ ላለው ሌላ መልከት ነው፡፡

ፊቅንም ቢሆን የፊውዳል ሥርዐቱ የተፈቹው የካፒታሊስት ሥርዐት ለኢንዱስትሪ ጉልበት ሠራዊቶ ደጅን አድርጎ ያስቀመጣቸው ስፍር የለሽ ሥራ አጦች እንደነበሩ የምናውቅ ቢሆንም "ሕብረተሰብ ዊነትም" ለውጣቸው ቢገባ ጭማሪ አየደፈባቸው ነው፡፡ በንዶኛው የሰይፍ ጦርዝ አከራይ ከበርቴዎችን በጡረታ ያገለለው የቤቶች አዋጅ በሌላኛው ገንበኛዎችን፣ አናጢዎችን፣ ለሰኞችንና መሰሎቻቸውን የጊዮርጊስ ደጅ ጠኚ እንዲያደረገ ሁሉ ከሀገር የኰበለሉ ትልቅም ትንሽም አሠሪዎች የሠራተኛ ቅነሳ ያደረጉ ቀጣሪ ዎች ገንዘባቸውን ኢየሸሸጉ 'ከሠረን' የሚል ጩኸት የሚያሰሙ አቻለዎች ለሥራ አጡ ቁጥርም የየበኩላቸ ውን አዋጥተዋል፡፡ መንግሥትም አልበዛነም ቀደም ሲገል በተመለከትናቸው የኢኮኖሚና የፖለቲካ ጉድለቶች ሰበብ በሚታየው የምርት መቀነስ በሺ የሚቆጠሩ ሰባደሮችን ከተወረሱ እርሻዎች ፋብሪካዎችና ሌሎች ድርጅቶች ማባረሩ ሳያንሰው፣"በጥባጮች"፣"አነሳሾች"፣"የኢትዮጵያ ትቅደም ተፃራሪዎች"፣"የለውጡ ተቃዋሚዎች"...ወዘተ በሚባሉ ክሶች በአሠሪዎች ጠቋሚነትና ፈፃሚነት በመቶ የሚቆጠሩ ከየቦታው አባሯል፡፡ የሙያው ማኅበራቱ ታጋዮች ለዚህ ምንጠራ የተለየ ዒላማ ሆነዋል፡፡ የትምህርቱ ጉዳይ በዚሁ ከቀጠለ አትማሩ ተብለው የተከለከሉ ተማሪዎችም ከዚህ ረድፍ ውስጥ መሰለፋቸው የማይቀር ነው፡፡ ለመ ሆኑ መንግሥቱ ምን መፍትሄ እየፈለገ ነው? በአርሻ ሥራ ከሰማራቸውና ጭዓ የሆኑትን ወታደሮች ለመተ ካት ከመለመላቸው ጥቂቶቹ በስተቀር ለሌሎቹ እንዳቹም የሥራ መስክ አልፈጠረም፡፡ ርግጥ በተለያዩ ዝቅተኛ የሥራ ፕሮጀክቶች/የጐዳንገድ ሥራ፣ ዉንዉ መዘርጋት...ወዘተ/ አያሌ ሥራ አጦች ጊዜያዊ ቢሆ ንም ሥራ አግኝተዋል፡፡ ይህ ግን የችግሩ ጥገናዊ ለውጥ እንጂ ለዘለቄታ የሚቀጥል አይደለም፡፡ ለተ ቃራትስ? መፍትሄውን ለማወቅ መንግሥቱ የሚሰበስበውን ገንዘብ ከምን ላይ እንደሚያውለው መጠየቅ የሸል ከቀደመው መንግሥት ከወረሳቸው የገቢ ምንጮች ከሚያገኘው ሌላ ከወረሳቸው በመቶ የሚቆጠሩ ድርጅቶች በመቶ ሚሊዮን የሚታሰብ ብር አላጣም፡፡ ከሀገር ውስጥ በንኮች/ብሔራዊና የንግድ ባንኮች/ ከመስከረም 67ዓም እስካሁን የወሰደውስ ከሁለት መቶ ሐምሳ ሚሊዮን ብር በላይ ብድር በምን ላይ አዋለ ነው? ጸረ ኢምፔሪያሊስት ነኝ እያለ ቢያቅራራም ከዓለም ባንክ፣ ከኢንተርናሽናል ዋኒቴሪ ፈንድ/ ከአሜሪ ካን፣ ከጃፓን፣ ከምዕራብ ጀርመን ያገኘውስ በመቶ ሚሊዮን የሚቆጠር ብድር? እነዚህ ሥራ አጡን ከች ገር ለማውጣት አይዋሉ ናቸውን? አላየንም አልሰማንም አይመስለንም፡፡

እንግዲህም እንደዚህ ዓይነቱ ቅጥ አምበሩ የወጣ የኢኮኖሚና የፖለቲካ መመሪያ የህብረተሰብ ችግሮችን እያባባሰና እያጠናከረ እንደሚሄድ ማንም የሚያየው ገሃድ ነው፡፡ ከዚሁም ጋር የሕገሪቱ የኢኮኖሚ መሠረት የሆኑት ሶሺያል ኃይሎች፣ በተለይም ሳባደሩና አርሶአደሩ የዚህ ብሶት አመራር ተቃ ሚ ተግባሪዎች መሆናቸው ገልጽ ነው፡፡ በእነዚህ መደቦች ውስጥ ያለውን ችግር በዝርዝር እንመልከተው

ሀ፡— በሰበደረ አካባቢ ያለ ሁኔቴ፤
የኢትዮጵያ ሰበደር መደብ በአሁኑ ወቅት ስከፍተኛ የኢኮኖሚ ችግር ውስጥ ይገኛል። ዋና ዋናዎቹ ችግሮች የኑሮ ውድነት፤ የእቃና የምግብ ዋጋ መናር፤ የሕክምና ችግር፤ከሥራ መባረርና እነዚህን ሁሉ ለማስታገሽ የሚሆን የመነሻ ደሞዝና ደሞዝ መከልከል ናቸው።

በየፋብሪካዉና በየኢንዱስትሪው የመሸጉት ቢሮክራቶች ለበደረን ደሞዝ የማይከፈለው አሽከር ለማድረግ ይቃጣሉ። ያለምክንያት ወይንም ያለበቂ ምክንያት ከሥራ ያባርራሉ። ደሞዝ ይቆርጣሉ። ሰበደሮች ለሚያቀርቧቸውም የመብት ጥያቄዎች የሚያቀርቧቸው መልሶች ቶሎ ከሥራ በቦታ ያስወግዳሉ። ሰበደሮች ለሚያቀርቧቸው የመብት ጥያቄዎች ከላይ እንዳወሰንነው የሠራተኛውን ሞራል ሽና ትዕቢት የሞላቸው የበለጠ ንግግሮች ናቸው። እነዚህ ከላይ እንዳወሰንነው የሠራተኛውን ሞራል ዝቅ የሚያደርጉ፤ በዚህም የምርትን መሻነስ የሚፈጥሩ ነጥቦች ናቸው።

በሰበደሩ አካባቢና ውስጥ ያሉት ኢኮኖሚያዊና ሌሎችም ችግሮች ከጠራ ሰማይ የወደቁ የብራ ... ችግሩና መበረቶች አይደሉም። ምንጣቸውና መፍትሄያቸውም ... ከሚሄደው ሕዝባዊ ትግል መካከል የፈለቀና የሚፈልቀ መፍትሄው ካለው የፖለቲካ ሥርዐትና አያያዝ ከሚሄደው ሕዝባዊ ትግል መካከል ... ምርትና ናቸው፤የችግሩ መሠረታዊ መንስዔ ከሰበደሩ የፖለቲካ ተሳታፊነት መገለል ጋር ይያያዛል። የምርትና የገበያ ሁኔታን የሚቆጣጠር የሰበደሮች ኮሚሽን፤ በሰበደሩ ሹመትና ሽረት ቀጥጥር ውስጥ ያለ የኢንዱ ስትሪ አስተዳደርና ስመጨረሻም በጭቁን ሕዝቦች አንድነት ላይ የተመሠረተና በሰበደሩ የሚመራ ሕዝባዊ አምባገነንነት ብቻ ጋቀኛ መፍትሄዎች ናቸው። በሕዝባዊ አምባገነንነትም ወቅት ቢሆን የኢኮኖሚ ችግ ሮች ይኖራሉ። በተለይም በመጀመሪያው ምዕራፍ ላይ አያሌ ምስቅልቅሎች ይፈጠራሉ። በዚያን ጊዜ ግን የሰበደሩና የጭቁን ሕዝቦች የፖለቲካ ተሳትፎና ተቆጣጣሪነት ባላለ ችግሮች የሚፈጠሩት በዕቅድ የለሽነት፤ በጠር ወጭና በግድየለሽነት ስለማይሆን ችግሮቹን ማቸነፍ ቀላል ይሆናል። ዛሬ ግን ኢ ንድ ነገር የሰበደረን ወቅታዊ የኢኮኖሚ ችግሮች በዘላቂ ማለፍ አይቻልም። በወጪ ያውጣዉና ሰበደሩ ነገ ያለው ተበሎም እጁ አይታጠፍም።

— ዝቅተኛ የመነሻ ደሞዝ እንዲተመን፤
— የኑሮ ውድነትን ለማስታገስ የአባል ጥግሪ እንዲደረግ፤
— የምርትና የገበያ ቀጥጥር በሕዝባዊ ኮሚሽኖች እንዲካሄዱን፤ እየተደረጁ መታገል፤ እየታገሉም ለበለጠ አሸናፊነት መዘጋጀት ያስፈልጋል። የኢኮኖሚው ችግር በፖለቲካ ትግል የሚቸነፍ የፖለቲካው ስርዐት ውጤት ነውና!

ሌ በጭቁኑ አርሶ አደር አካባቢ ያለው ሁኔታ፡—
የኢትዮጵያ አርሶአደሮች ለመሬት፤ ለሰላምና ለእኩልነት ያደረጉቸው መስዋዕትነቶችና ትግሎች ... ከየካቲት እያሉና በለቋሊከም ናቸው። በትግላቸው የተቀዳጇቸው ድሎችም ቀሰልና ... አይደሉም። ከየካቲት 66ዓም ወዲዘህ የሚያካሂዱትም የገጠር አብዮታዊ እንቅስቃሴ ይበልጥ የላገደረን መሬነት እየመራ፤ ይበልጥ ጠንክራ እየሆነ መጥቷል። በዚህ ትግል መካከልም በሌሎች ጭቁን የህብረተሰብ ክፍሎች ዘን ... የተፈጠሩ ችግሮችና የኢኮኖሚ ምስቅልቅሎች በአርሶአደሩም አካባቢ ተፈጥረዋል። ዋና ዋናዎቹ

— የምርት ማነስና፤ የማበበሪያና የአርሻ መገልገያዎች እጥረት፤
— የኢንዱስትሪ ውጤት መጠይዳና መጥረት፤
— የግብር ... ፍትሃዊ አለመሆን ናቸው። በገጠር ለተፈጠረው ለዚህ ችግር ምክኒ ያቶች የምንላቸው ደግሞ ይከተላሉ።

— ያለው መሬት አለመታረሱና በቂ ሰብል አላመገኘቱ፤
— የገጠር አስተዳደር በሮክራሲና ጸረ ሕዝብነት፤ የአርሶአደር ጥያቄዎች አለመመለስ፤
— የምርት መገልገያዎች፤ የበሬ፤ የማዳበሪያ፤ ወዘተ እጥረት
— የአድኃሪዎቹ ጸረ ሕዝብ ሴራ ናቸው።

እነዚህ ምክንያቶች በተራቸው ከመንግሥቱ ፖሊሲ ጋር የተያያዙና ምክንያት ያላቸው ናቸው። ከእነዚህ ዋነኛውንና ሌሎችን የሚያስከትለውን እንመልከት።

ያለው መሬት አለመታረሱና በቂ ሰብል አለመገኘቱ፤
— አርሶአደሩ ከየካቲት አብዮታዊ እንቅስቃሴ ወዲዚሁ አያሌ ድሎችን የተቀዳጀ ቢሆንም፤ ድሉ ቹን ለማስከበሪያና ለማስጠበቂያ የሚረዱ ሌሎች ጥያቄዎችን ደግሞ ደጋግሞ ጠይቋል። የአድኃሪያን ትጥቅ ሙሉ በሙሉ መፈታትና በአንጻሩ የመደቡ መታጠቅ፤ የአርሶአደሩ ነፃና መደባዊ ማኅበራት ያለመ ንግሥት ቢሮክራሲ ጣልቃ ገብነትና ተጽዕኖ መቋቋም፤ እነዚህና ሌሎች ጥያቄዎች ለምስቡሰት ቀርቶ በዕ ነዚህ አብዮታዊ አርሞኞዎች/ጠር በማስፈታት/ እይቀጡ ቅጣት ተቀጥተዋል። ከፋ፤ ሲዳሞና ኢሉባቦር ይመስክሩ! እንደዚህ ዓይነቱ ጸረ አርሶአደር ድርጊት ደግሞ የሥራ ሞራልን የሚገድልና አስተማማኝ ሁኔታ የሚያሳጣ በመሆኑ ለምርት መቀነስና ለመሬት አለመታረስ አንዱ ምክንያት ነው።

— በአርሶአደሩ የዘመናት መሬር ትግል ጠላቶቹ የተደነገገው የመሬት ለአራሹ መርሆ በትክክ ልና በሚያስተማምን ሁኔቴ ጠተግባር አለመተርጐም አንዱ ሌላ ምክኒያት ነው። አዋጁን የሚፃረሩ የውስጥ ለውስጥ ትዕዛዞችና ... በአርሶአደሩ ዘንድ የጥርጣሬ መንፈስ ፈጥረዋል። ጸረ ሕዝብ ፊውዳሊስቶቹም ጭቁኑን ወታደር ማስፈራሪያ በማድረግ "ብታርሱ ምን ታገኛላችሁ? ስብላችሁን ወታደር ይበላዋል" የሚሉት አወናባጅ ፕሮፓጋንዳም የፈጠረው የመንፈስ ሽበር ቀላል አይደለም።

— የምርጦች ... መንግሥት የበሬዎችን እኩልነትና የራስን እድል በራስ የመወሰን እስከመገንጠል መብት ... ራል። ... [illegible]

ይፈጽማል:: የገበሬዎች አዝመራ በራስ የመወሰንን መብት እንደሚቀማ በአንድ ዋጋው ለናኛ ፣ በሌላ ዋጋው ሬሳወሰንና የገበሬዎችን መብት ገዳቢ ሆኖ በገበሬዎች ያላቸው አዝመራ በአካባቢ የአስተዳደር ነፃነት /ርዕግና አተኛዎች/ወሀኑን ያበሰራል:: እንዲህ ነች ቁሰዉ/ይሀ በወሆኑም ለበቆር አርነት የተነሱ ሀይሎችን ለማጥፋት አያሌ አድሀሪ አቀዉን ይወጥናል:: ያወጠንናል:: ከእነዚህ አንዱ በአርተራ ላይ ያወጀው የከተተ ዘመቻ ነው::

የመንግሥቱ የከተተ ዘመቻ ምን ዓይነት ፀረ ሕዝብ ዉጤት እንደሚያመጣ በሌላ ቁጥር ገልጸና ሉ እዚህ ላይ አንመለሰበትም:: አርሶ አደሩን በሚመለከት በኩል ግን

- በእርሻ ላይ የሚሠማራውን ሰሬ የሰው ሀይል ይቀንሳል ፣
- የገበሬ ማህበራትን በዛት በዚሁም የተገለ ሀይላቸውን ያዳከማል፣
- የአርሶ አደሩን ቤተሰቦች ለረሀብና ለችግር ያጋልጧል፤ በዚሁ ምክንያት በሚፈጠረው

የሰብል እጥረትም ሊደርስ የሚችለውን አጠቃላይ አረ ዝን መንግሥቱ ከመጤናም አለ ቁጠረው::

ባለፈው ትውርቀ ወዓት የተቀጣውን የወሎን ደሀ ገበሬዎ ወሰን ለመቅጣት አድሀሪ ሰራ የተመታ ይመሰላል ይሀ እንግዲህ አገር አቀፍ አባባቢ ችግር ነው::

በአርሶ አደሩ ገያትና ዉርጄት ፣ ወደቢዩ ፈታዉም ያለ ተመሠረተ የሕበረት እርሻ የአንበይ ከበ ነው:: የአርሶ አደሩን ዝሂያዊ ሀና ቱ ያሳሰተዋለ ወይንም ሆነ ብሎ የዘነጋ መንግሥት በቻምየሕበረት እርሻን በግዳጅ ያስተዋውቃል :: የሕበረት እርሻዎች እንደና በመንግሥት ምቡሊያዊ ተቋሞች እርአያነት ፣ ሁለተኛ በአርሶ አደሩ ንቃትና ዉርጄት ላይ የሚመሠረቱ ናቸው:: የምርጦች መንግሥትም መሬት ይዞታ የሚሠጠው የቢሮክራት ቸርቀጫ ግን በሕበረት ካሳረባችሁ በሚል መደብ የቢተ ትእዛዝ አርሶ አደሩ በትጋት እንዲያርስ አድርገዋል:: ምክንያትም ሆነዋል:: ይሀ ሌላ ምክንያት ነው :: ከዚሁ ጋር የተያያዘው ሌላው የችግር ምንጭ ደግሞ በአርሶ አደሮችና በእርሻ ላባአደሮች መካከል ያለው ቅራኔ በትክክል አለመፈታቱ ነው::

ለመሬት አለመታረስና ለሰብል እጥረት ሌላ ምክንያት የሚሆነው የገበርን ፍትሀዊ አለመሆኑና በዛት ነው:: አርሶ አደሩ ገበር እንዲቀነስለት በሚጠይቅበት በዚሁ ሰዓት የገበሬ ወናርና አለ መስተካከል ለማረስ ያለውን ፍላጎት ቀንሶታል፤ በተለያዩ ስፍራዎች መሬት እንዲ ደለደል የጠየቁ አርሶአደሮችም በተያቂያቸው አለመመለስ ተስፋ ቁርጠዋል:: የመሬት ድልድል በሚወሰንበት ጊዜ መሬት ለገለኛች ታዳሉ ገለዊ ገበረት ይሁን ማለት እንዳልሆነና ይሀም ትክክለና አብዮታዊ እንዳልሆነ ማወቅና አርሶ አደሩን ግን በሀላፊነት የሚሠራበት ማደል ይገባል::

ከዚሁ በተጨማሪ የአድሀሪያን ስራ /የንግድ ሸቀጥ፣ የትራንስፖርት ሸር ፣ ገዉያና ወንደለ፣ ... ወዘተ/ ለማፊያ የሚሆን በቂ ቁጥር ከቡት አለማግኘት፣ የዘርና የማዳበሪያ እጥረት ከአርሶ አደሩ የኢኮኖሚ ችግር እራሳቸውን የቻሉ ምክንያቶች ሆነዋል::

በአርሶ አደሩ አካባቢ ሌላው የኢኮኖሚ ችግር ወፍ ፣ ሂ በሚፈለግበት ጊዜና መሠረታዊውን የፖለቲካ ጉዳይ መዘንጋት አይገባም:: ከዚሁም ጋር አርሶ አደሮች በቂ ምርት ሲያመርቱ የሚችሉበትን የማተሪያልና ያካባቢ ዉጋፍመጠት ፍጹም አጣዳፊ ነው:: መሠረታዊ ወፍት ሂ ግን አሁንም አገ ደግና በተደራጀ ሕዝብ ትገልና በሌብ አደሩ ወሪነት የሚካሄደው የገጠር አብዮት ብቻ ነው::

ሐ. በገጠር ከበርቴ አካባቢ ያለው ሁኔታ ፣

በዚሁ ክፍል የምንመለከተው ከአርሶ አደሩ ሌላ በገጠር የሸቀጥ ምርትና በውያ መስኮች ተሰማርተው የሚተዳደሩትን የሕብረተሰብ ጥቃን ክፍሎች ነው:: እነዚህ ሀ. ሙያተኞችን፣ የቢሮ ሠራተኞች፣ መምህራን፣ የአገልግሎት ተቀጣሪዎች ጥቃን ወታደሮችን፣ ለ. ባለ እጆችን፣ ሸማኔዎች አናጢዎች ገገበሮች .... ወዘተ ፣ ሐ. አነስተኛ ነጋዴዎችን ያቀፋሉ::

እነዚህ የሕብረተሰብ ክፍሎች የአብዮት ደጋፊዎችና ለአብዮት ተጠቃሚዎች ናቸው:: ትክክለኛ በሆነ የኢኮኖሚና የፓለቲካ ፖሊሲ ካልተመሩ ግን በቀደበ ማንቀነታቸው ለጸረ ሕዝብ ሀይሎች የቢሮክራሲ መሠረት ሊሆኑና ከአብዮቱ ጋር ሊታገሉ ይችላሉ፤ በዛት ደላቸው በመሆናቸውም አብዮቱን ወደ ኋላ ሊጉትቱ ይችላሉና ጥንቃቄን ይሻሉ::

በዚሁ የሕብረተሰብ ረድፍ ውስጥ ጎልተው የሚታዩ ችግሮች የገበያ እቃዎች መወደድና መጥፋት የንግዱ መዝዝ የቤት ችግርና የስራ ዉጪነት ናቸው:: ከላይ የተጠቀሱት ክፍሎች ሕይወት እናናሯቸው በርተው ለመሸጥ የሚገዙና፣ ተቀጥረው ደመወዝ በማግኘት የሚገዙ እንደመሆናቸው የፋብሪካ ዉጤቶችና የገጠር እርሻ ምርቶች ሁኔታ እጅግ ይነኳቸዋል:: ሠርተው በመሸጥ የሚገዙት በፋብሪካ ዉጤቶች መወደድ/ሸማኔዎችና ለበስ ሰሬዎች/ የመገዛት ችሎታቸው ዝቅ ሲል ፣ ተቀጥረው በማግኘት የሚሸምቱ ደግሞ ከገበያ ሁኔታ ጋር በማጣጣም ገቢ እቸው ይጎዳሉ::

መምህራን፣ የቢሮ ሠራተኞች፣ ጥቃን ወታደሮች በስራ ዉጪነት፣ በቤት ችግርና ከደመወዝ ጭሪያ አለመስተካከል፣ ባለ እጆች ለምሳሌ ሸማኔዎች በገበያ እቃዎች መጥፋትና መወደድ /ጥጥርና ማገ/ ከፍተኛ ችግር እንደጥሟቸዋል:: በሥራቸው የሚተዳደሩ አባሎቻቸውም በዚያው ልክ ይሰቃያሉ::

የቤት ኪራዮች ዋጋ ያለመጠን ንርአለ አንዱ ኩንታል ጤፍ እስከ ሀምሳ ብር ድረስ ይሸመታል ቡና በሰበት እጥፍ ጥሏል:: ስኳር እንደ ልብ መገዛት አይቻልም:: የሳሙና ዋጋው አይ ሏል:: ልብሶች በእጅግ ፍጥነት የቢያዋ ዋጋቸው ጨምሯል:: ደብተርና እርሳስም የተ የሌለ ደርሷል:: እነዚህ ሁሉ የዋጋ እድገቶች ተጠቃሚውን ጭቃን መደብ ቀስ በቀስ እያሰለሰሉትና የመገዛ ት ሀይሉን እያዳከሙት ናቸው::

ይህ ሁኔታ ከቀጠለ፦

- ከፍተኛ ረሀብና እልቂት ሊፈጠር ይችላል፤
- የስራ አጡ ቁጥር በእጅግ መጠን ከአሁኑ ይጨምራል፤
- ለኑሮ አስፈላጊ የሆኑ ቁሳቁሶች ማነስ ያጋጥል
- አነስተኛ ነጋዴዎች ከሥራ ሊገለሉ ይችላሉ፤ ሌሎች ውጤቶች እንደዚሁ ይኖራሉ፡፡

ያለንበት የኢኮኖሚ ችግር እጅግ አሳሳቢና አጣዳፊ መፍትሄ ይሻል፡፡ የሥርጡ መንግሥት የሌቁ ቀለለዐ አሸሩሩ ወሬህን አይ ሆንም ፡፡ የኢኮኖሚ ችግርም የፖለቲካ ምስቅልቅሉን ይወልዳል ለዚህ ጋር የተገናኘ ሌላው ነገር እነሆ፦

ከየካቲት ሳምንት በፊት በናዝሬት በደብረዘይት በአዋሳ ወልቂጤና በሌሎች አንዳንድ አነስተኛ ከተሞች የተካሄደው ያነስተኛ ማምረቻ የማከፋፈያና የአገልግሎት ሰጪ ድርጅቶች በአካባቢው ሕዝብ መውረስ ለዘለቄታው አስከፊ ውጤት ሊያመጡ የሚችሉ የኢኮኖሚ ችግሮችን ፈጥረዋል፡፡ በበዚያት የተወረሱት በንግድ ስራ በበራው ደሃ ሕዝብ ላይ የሚኖሩ በገበገበ ነጋዴዎች የጅምላ ሱቆች አከማቾች ለትርፍ ብቻ የሚሰሩ ደላሎች ወንዝሮች... ወዘተ ቢሆኑ በትናንሽ ከፍሬዎች የመከላከልና ዝቅተኛ ገቢ ያላቸው ገበሬዎች የሆኑ ሱቆች ወፍጮ ቤቶች አልፎም ጋራዦችና የመሰሉ የቀለም ማምረቻዎች መወረሳቸው ነው፡፡ በመሠረቱ ይህ ስህተት ነበር፡፡ እንዲያውም በአሁኑ ወቅት ከአመታት በኋላ እነዚሁ አነስተኛ የግለሰብ ንብረቶች ፍርድ ከነበሩ ከኛ የሚሉ የቢሮክራሲ ከበርቴ ንብረቶች የለበቱ አለዋ ወሆን አይገባቸውም መወረሳቸው ከመቀላለው የአሁን ኋላቀር ባልኢኮኖሚ አገሪር ሲታይ የሚጠቅም ሳይሆን እጅግ የሚጎዳ ነው፡፡ የዚህ አሰራር አላማ ጠቅላላ የግል ማምረቻዎችን ማጥፋት ሳይሆን ቀጥ ቀኖችን ማለትም በአገር አቀፍ ደረጃ ተጠሪነት ያላቸውን መውረስ ብቻ ነው፡፡ አነስተኛ ማምረቻዎችን ግን ከለመውረስም ሌላ ተመሳሳይ ገለጋሎት በሚሰጡ የሕብረት ድርጅቶች እስኪተኩ ድረስ የመንግሥት ዕገዛ /የገንዘብ ቁጥር/ መሰጠት ያሻል፡፡ አብዮታዊ መንግሥት ትርኩምርኪውን ሁሉ ሊያገበሰበስ አይችልም፡፡ ከኢኮኖሚው አገሬር ሲታይ ጠቀሜታ የሚገኘው እነዚህን ለማኪያ ሄው ለማስተዳደርና ለማጠያለል መስራ የሚሆኑትን ደቂቅ ድርጅቶች በመውረሱ ሳይሆን በገለሰቦች እጅ እንዲቆዩ አድርጎ ቀስ በቀስ በሕብረት ድርጊቶች እስኪተኩ ድረስ እየረዱ ማሰንበት ነው፡፡ መውረስ የሚፈጥረው ችግር አንዱ ይህ ነው፡፡ ሌላው ችግር ለአብዮቱ ወዳጅ ሊሆኑ የሚችሉትን የመደብ የቀጣሚዎ ወደጅ እንዲሆኑ የሚያስገድዳቸውን ንዑስ ከበርቴዎች ማራቅ ነው፡፡ ፀረ ፊውዳልና ፀረ ኢምፔሪያሊስት በሆነው በዚህ አብዮት ውስጥ የንዑስ ከበርቴው መደብ በተለይም ዝቅተኛው ክፍል ወይ ፊውዳሊዝምና ፀረ ኢምፔሪያሊስት ስለሆነ ከአብዮቱ ሠፊት ኃይላት አንዱ ነው፡፡ እስከ ሶሺያሊዝም አብሮ ሊሄድ የሚችል መደብ ነው፡፡ ቢሆንም ጭፍኑ የሆነው መደባዊ ሕልውናው የሚያስተዳድር ምርጋጊነት የሚያጣረጠውን ሲለሚያጠቃበት በቅበቡና በማጋበል ከለትያዝ በበትዊር ከአብዮቱ ሰፊ ኢፈንገዱ ሊወጣና የታች ጎረቢቱን ለቦ አደረን ከደ ከላይ ጎረቢቶቹ ከከበርቴና ከመሬት ከሮቹ ጋር ሊወዳደ ይችላል፡፡ ይህ ደግሞ ከባድ አደጋ የሚያስከትል ይሆናል፡፡ ያለ ንዑስ ከበርቴው ትግሎት በተለይ ግን በንዑስ ከበርቴው ትግሎ እኛሎ ኋላቀር አብዮት አይሰምርም ፤ የከተማ የአነስተኛ ንብረቶች መውረስ እንቅስቃሴዎች በመሠረቱ ስህተት ነበሩ የምንለው ለዚህ ነው፡፡

ቢሆንም ለስህተቱ ዋና ተጠያቂነት ከመንግሥቱ እራስ ላይ አይወርድም፡፡ መንግሥቱ ፈሊጥ አድርጎ የያዘው ኢኮኖሚንና ፖለቲካን የመለያየት ዘዴ ከሚያስከትላቸውና ካስከተላቸው አደጋዎች አንዱ ይህ ነው፡፡ በትግሉ ለገናቸው ኢኮኖሚ ድሎች መጠበቂያ የሚሆነውን የፖለቲካ ሥልጣን የተነፈገው ሰፊው ሕዝብ ያገኘውን እንዳያጣ ለመተማመኛ ተጨማሪ የኢኮኖሚ እርምጃዎች ቢወስድ የሚጠበቅ ነው፡፡ የንዑስ ደረጃው ዝቅ ቢሉና ትግሉን የሚያቀነባብሩለትና የሚመሩ ገንቢር ቀደም ጋር ቴ በፖለቲካ ስልጣን ላይ ካለወጣለት ሊተማመን የሚችልባቸው እርምጃዎች በቻ ነው፡፡ በራሱ የሚወ ስናቸው እርምጃዎችም የሚወስኑት ጠቃሚውን ብቻ ያዘ በሚለው መመሪያ ሳይሆን የቻለውን ያህል ብቻ በሚል የመተማመኛ ምክር ነው፡፡ አንዱ ምክንያት ይህ ነው፡፡ በተለይ በቺቺ ንግዱ ላይ የሚሣተፈው ይህ የንዑስ ከበርቴ መደብ ዘንቢለው ካፒታሊስት እንደመሆኑ ዓላማውም ፋፍቶ ካፒታሊስታዊ ስርቶ ምርትን መገንባት በመሆኑ ካፒታሊስት ቡሕርያትን በጠቅ መለከቻው ማሳየት የሚያዘወትር ነው፡፡ ለምሳሌ ማተረፍ የተለመደ ካፒታሊስት ጠባይ ቢሆንም ንዑስ ከበርቴው ዘንዱ ሲገባ ከማጭበርበርከሸፍጥና ከመሰሰሉት ወናና የማታለያ ዘዴዎች ጋር ተለውሶ ነው፡፡ ሸማች የሆነን ሁሉ እንደምንዘበው ግናቸው ለግላጮች የኢኮኖሚ ወዛቢትን ንዑስ ከበርቴዎች እለቀት እጋነው ለትርፍ ማሳደጊያ የሚያውሉት ነው፡፡ ሸበበፊ የሆነ ወሬ በተዛመተ እንደሆን ያለምንም ኢኮኖሚ ምክንያቶች የራሳቸውን የዋጋ ተመን ያወጡሉ፡፡ በርግጥ ብቻ ሳይሆኑ አስበርግጠው ሊያተርፉ የሚይወለሉ ናቸው፡፡ ስለዚህም አበቡሉ መወዳደት ብቻ ሳይሆን ተወዳጅም መቆጠር የሚያስፈልጋቸው ናቸው፡፡ ተጽእኖአቸው አከባቢያዊ በመሆኑም ቁጥጥርም የሚሰራው በአካባቢው ደረጃ ቢሆን ነው፡፡ ለዚህም በአካባቢ ደረጃ ሕዝባዊ ስልጣን ሊኖር ያሻል፡፡ ይህ የሚኖረው መላው ሥርዓት ሕዝባዊ ይዘት ሲኖረው ነው፡፡ በአሁኑ ወቅት ይህ የለም፡፡ ካለመኖርም ሌላ የፖለቲካ ሥልጣኑን በግሉ የያዘው ጠባብ መንግሥት ይህን ስልጣኑን፤ በተለይ አዉካሚ ለሆነው የቁጥር ስርዓት እንቢጋ. በበየመንደሩ ሊቋቋም በከፍተኛዎች ደረጃዎችም ሊያውለው አልቻለም፡፡ የዋጋ ቁጥር የተባለውም ተረት ሆኖ ቀርቷል፡፡ ንዑስ ከበርቴዎች በዚህ ለለነትና በለው የተባባሰ የኢኮኖሚ ሁኔታ በመጠቀም የተለመደውን የትሎ መከበሪያ ስልቶቻቸውን ሲያፋፍሙ የሚጠበቅባቸው ነው፡፡ በተለይ ተዋካሪዎች በሌሎች ገጠራዊ አካባቢ የዋጋ ሌላው ጭማሪ እንደሆኑ የሚታወቅ ነው፡፡ ጠቅላላ የዋጋ ሁኔታ ፈቶም ያሳበደው ዋጋ ከፍለ ይህ ተጨማሪ ሁኔታ እበሻ ሆኖ ቢያሳብደው እንገረም፡፡ ኢኮኖሚውን በቁጥረ ሥር ለውል ማለቱ እንዳለመቶ በይ ተገዳይነት አድርገን ለመለከት ይገባናል፡፡ በዘለቄታው ሲታይ ግን የነፍስ ገዳይ እንደሚሆን ሳንጠቁም ማለፍ አይገባንም፡፡ መፍትሄው መቆጣጠር ብቻ አይደለም፡፡ ማስተማርም ብቻ አይደለም፡፡ ከፍለሚያ ደረጃ እንዲደርስ እስ ቁጥሮ የሚያጠነክረው የፖለቲካ ስልጣን እንዲጨበጥ መምራቱና ማታገሉና አብሮ መታገል እንጂ

መደ... ሚያ፣

ከላይ በጥቂት በጥቂቱ ለማሳየት እንደሞከርነው ሰባደሩ፣ አርሶአደሩና ንዑስ ከበርቴው በከፍተኛ የኢኮኖሚ ችግር ውስጥ ይገኛሉ፡፡ ቀደም ብለን እንደጠቀስነውም ችግሩ ከሰማይ የወረደ ዱብ እዳ አይደለም፡፡ መንስኤውና መፍትሄውም እዚሁ ከህብረተሰቡ ቁሳቁሳዊ ህይወት ውስጥ ያለ ነውና ይህንን መመለከት ተገቢ ነው፡፡

የኢኮኖሚው ችግር ለምንድን ተፈጠረ፣ እንዴትስ ይወገዳል?

ይህንን መሠረታዊና ወሳኝ ጥያቄ ለመመለስ ያለውን የፖለቲካ ስርዐቱ ማለትም ሥልጣን የጨበጠውን መንግሥት ምንነትና መደባዊ ይዘት መለየት ያስፈልጋል፡፡ ደግመን ደጋግመን እንዳልነው፣ ወደፊትም እንዲሁ እንደምንለው የምርጦች መንግሥት የሕዝባዊነት አፍአዊ እንጂ ግብራዊ አይደለም፡፡ ከሁሉም በላይ ደግሞ ለባደሩ አርሶአደሩና ግራ ክንፍ ንዑስ ከበርቴው አምባገነንነታቸውን ያልመሠረቱበት ስርዐት በምንም ምክንያት በምንም መልኩም ፈቃዱ ሕዝባዊ ሊሆን አይችልም፡፡ ሕዝባዊና ዲሞክራሲያዊ ስርዐት፣ ነፃና ጸረ ኢምፔሪያሊስት የኢኮኖሚ አቋም ያለ እነዚህ መደቦች የፖለቲካ ፈላጭ ቆራጭነት፣ የበሀልና የርዕዮተ ዓለም የበላይነት የማይከሰት ትንቢት፣ በግብር የማይተረጎም ራዕይ ነው፡፡ በሀገራችን ቋጠሮ የኢኮኖሚና የፖለቲካ እንፃር ደግሞ የጠቀስናቸው መደቦች የበላይነት የላቸውም፡፡ ስለሆነም የችግሮቹ መንስኤ ሁሉ ከምርጦች መንግሥት የኢኮኖሚና የፖለቲካ መመሪያና ከጸረ ሕዝብ አድኃሪ ኃይሎችና ከሰው በላው ኢምፔሪያሊዝም ጋር በገሃድ ይተሳሰራሉ፡፡ የኢኮኖሚ ችግሩም እንደዚሁ በመሠረቱ የፖለቲካ ችግር ይሆናል፡፡

ሰባደሩን በሚመለከት በኩል የኢንዱስትሪ ምርትና የፋብሪካ ውጤት መውደቅ፡—

- ከማፍሪያ እቃዎች መጥፋት፣
- ከሰባደሩ ሞራል ዝቅ ማለት፣
- ከመንግሥቱ ፖሊሲ፣ ማለትም በሠራተኛው የምርት አለመቆጣጠርና የአስተዳደር ተካፋይ አለመሆን
- መንግሥቱ ለአዳዲስ፣ ፕሮጀክቶችና የሥራ እቅዶች መዋዕለ ነዋይ ከመደልደል ይልቅ ለመሣሪያ መግዣና ለጦር አገልግሎቶች የሰባደሩንና የጭቁን ሕዝቦችን ሃብት የሚያባክን መሆኑ፣
- በየፋብሪካውና በየኢንዱስትሪው የተመደቡት መንግሥታዊ ከበርቴዎች ጸረ ሰባደር በመሆናቸው እንደሆነ በግልጽ ሊታወቅ ይገባል፡፡

ከዚሁ ጋር ተደምሮ መታየት ያለበት ነጥብም የኢንዱስትሪ ምርት መውደቅ የፋብሪካዎችን መዘጋት ይህም እያሌ ሰባደሮችን ያለሥራና ያለመተዳደሪያ የሚያስቀር እንደሚሆን ነው፡፡ የዚህ ጠንቅ ሰባደሩ ልጆቹና ሚስቱ፣ የሚጠራቸው አባት እናት፣ የሚደገፋቸው ወንድምና እህት በረሃብ፣ በእርዛትና በችግር መጠበሳቸው ይሆናል፡፡ የሰባደሩ ጉዳት በራሱ ብቻ አያበቃም፡፡ አርሶአደሩ በገጠር የሚያመርተውን የእርሻ ውጤት ሰባደሩ ለመግዛት ከተሳነው

- አርሶአደሩ በብሉን እንደ ልብ ሸጦ ልብስ፣ ሳሙና፣ ዘይት፣ ስኳር፣ ቡና ሊገዛ አይችልም
- ለህክምናና ለእርሻ ማሻሻያ፣ ለግብርም የሚከፍለው በቂ ገንዘብ አይኖረውም፣

ከዚህ ሌላም በንግድ አማካይነት አርሶአደሩንና ሰባደሩን በማገናኘት የሚጠቀመው ንዑስ ከበርቴ ነጋዴም ገበያው ይቀዛቅዛል፡፡ ገቢው ያንሰል፡፡ በታክስና በግብርም ይጎዳል፡፡ ይህ እንግዲህ ያለው የኢኮኖሚ ችግር ሁሉንም ጭቁን መደቦች የሚያጠቃ እንደሆነ ያሳያናል፡፡

ኢምፔሪያሊስት አገሮችም የውጭ ንግዱን እንደፈለጉት በመቆጣጠር፣ ምትክ የፋብሪካ ዕቃዎችን በማገድ፣ በጊዜውና በአስፈላጊው መጠን ባለመስጠት፣ ጸረ ሕዝብ ኃይሎችን በግልጽና በስውር በመርዳት የሀገሪቱን ኢኮኖሚ ከድቀት ላይ ለመጣል ያቢራሉ፡፡ በጦር ቪያዉቸውም ከፍተኛ ዘረፋና ብዝበዛን ይፈጽማሉ፡፡ ያለው የኢኮኖሚ ችግር በቶሎና በሕዝባዊ ሁኔታ መፍትሄ ካላገኘ ተራማጅ መደቦች አጅግ አደገኛ ይጎዳሉ፡፡ መሬት በጊዜው ካልታረሰና በቂ ምርት ካልተገኘ የእህል እጦትና ረሀብ ያስጥርጥር ይከተላል፡፡ በተለይም አርሶአደሩ እንደወሎውና ትግራይ እልቂት ይረገፋል፡፡ ሰባደሩም እንደዚሁ በረሃብ ሊጠበስ ይችላል፡፡አስፈላጊ ቁሳቁሶችን ያጠል፣ንዑስ ከበርቴው ነጋዴም በስፊው ሊጎዳ ይችላል፡፡

በማከያው፡— የቱም መንግሥት ወደዳም ጠላም የመደቦች ጥቅም አስጠባቂ ነው፡፡ መመሪያውና ፖሊሲው የቆመላቸውን መደቦች ፍላጎት ያንጸባርቃል፡፡ ድርጅቶቹና ተቋሞቹ፣የባህልና የትምህርት ዘርፎቹና ሁሉ የመደብ ወይም የመደቦች ፍላጎት መሣሪያና ተቀጥያ ናቸው፡፡ አስተዳደሩ፣ የፖሊስና የጦር ኃይሉ ሁሉም በተጠንቀቅ የሚሰለፉ፣ በሥልጣን ያለውን ወይንም ያሉትን መደቦች የሚያገለግሉ ዘገንትሎች እንጂ ሌላ አይደሉም፡፡ የታክስና የግብር አሰባሰብ ስርዐቱም የገዢዎችን ውዴታ የሚያሟላ የመደብ ስሌት እንጂ ለጭቁኖችና ለሠራተኛ ሕዝቦች የሚደረግ "ሙዳየ ምፅዋት" አይደለም፡፡ እንግዲህም በሥልጣን ላይ ያለ መንግሥት በአዋጅ የሚደነገገውና በእንደበት የሚለፍፈው ከመደብ ይዘቱ ተለይቶና ከቆመለት ስልተ ምርት ተገንጥሎ አይታይም፡፡

የምርጦች መንግሥት ደግሞ ደጋግሞ ለሠፊው ሕዝብ የቆመና "አደራ የተቀበለ" መንግድ ጠራጊ መሆኑን ቢነግረንም ድርጊቶቹና የኢኮኖሚና የፖለቲካ ፖሊሲዎቹ ይህንን የአፍ አለፊውን ያፈርሱታል፡፡ ኢኮኖሚንና ፖለቲካን በማውገርገር የሚዉወተው ገበጣም ቅንነቱን ያከሽፈዋል፡፡በወቅቱ ያለውን የኢኮኖሚ ችግርም በግልጽና"የኢኮኖሚ ምስጢር" የሚለውን አጉል ተረት በመተው ለሠፊው ሕዝብ አለማቅረቡ ለሚደርሰው ጉዳት ሁሉ ከአድኃሪያን ፊውዳሎችና ከኢምፔሪያሊስቶች ጋር ያስጠይቀዋል፡፡ ሕዝባዊ ኢኮኖሚ ያለ ሕዝባዊ ፖለቲካ፣ሕዝባዊ ፖለቲካም ያለ ሕዝባዊ ኢኮኖሚ ትርጉም የላቸውም ሁሉቱም የአንድ ሳንቲም ሁለት ገጾች ናቸው፡፡

የኢኮኖሚ ችግር የፖለቲካ ችግር ነው!

ሠፊው ሕዝብ ችግሮቹን በትግሉ ያቸንፋል!

ሕዝባዊ ኢኮኖሚ በሕዝባዊ ፖለቲካ!!